

REFERAT Kultur-, Handel- og Turismeudvalget d. 02-06-2026

Mødedato Tirsdag d. 02. juni 2026 kl. 08:15

Mødested Alsion

Mødedeltagere Bjørn Allerelli Andersen, Daniel Staugaard, Ingrid Johannsen, Jesper Kock, Kim Bækdal Agerley

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om Koncertsalen Alsion.....	4
Orientering om Dansk Mølleinstitut og mølleforum i Sønderborg Kommune.....	5
Godkendelse af ansøgning om fireårig forlængelse af driftstilskud til Fonden Jollmands Gaard.....	7
Drøftelse af ansøgning om merbevilling til Sønderjyllands Kunstscole.....	9
Drøftelse af udvikling og implementering af en forstærket erhvervsturismeindsats.....	11
Drøftelse af natur-, fritids- og friluftssinteresser som led i udviklingen af Sønderborg Kommunes ky	13
Orientering om ledelsesinformation - april 2026.....	16
Generel orientering.....	17
Lukket: Lukket: Orientering fra formand, medlemmer og direktøren - (Lukket punkt).....	18
Lukket: Underskriftsside - (Lukket punkt).....	19

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

26/805

Sagsresumé

-

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Punkt 2: Orientering om Koncertsalen Alsion

26/18294

Sagsresumé

Under dette punkt deltager direktør for Fonden Koncertsalen Alsion, Martin Nørbæk, for at fortælle om koncertsalen i Alsion. Han forestår desuden en rundvisning i koncertsalen.

De muligheder, som Koncertsalen Alsion tilbyder, understøtter fokusområdet 'Et godt liv' i Byrådets Vision, ligesom de taler ind i Masterplan for Events i forhold til at understøtte oplevelser samt værdiskabende events.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I 1998 opstod ideen om at opbygge Alsion. Man ønskede at samle uddannelse, forskning og kultur under ét tag. Første spadestik til byggeriet blev taget i april 2004, og i efteråret 2006 begyndte de første virksomheder at flytte ind. Alsion rummer i dag Syddansk Universitet (SDU), en café samt en koncertsal. Alsion er samtidig hjemstedsadresse for Sønderjyllands Symfoniorkester.

Under dette punkt fortæller direktør for Fonden Koncertsalen Alsion, Martin Nørbæk, om koncertsalen – herunder samarbejdet med kommunen samt koncertsalens betydning for Sønderborg. Han vil desuden fortælle om Koncertsalen Alsions optagelse pr. 1. januar 2026 i Nordisk Koncerthusråd, som er en branchesammenslutning for de store koncerthuse i Norden. Martin Nørbæks oplæg suppleres med en rundvisning i koncertsalen.

Koncertsalen Alsion kan rumme op til 988 siddende gæster. Scenen i salen er 20 meter i bredden. Salen bruges til en bred vifte af arrangementer, der både inkluderer musikalske oplevelser, standup-shows og foredrag. Forvaltningen kan oplyse, at Sønderjyllands Symfoniorkestrets første koncert i salen fandt sted den 1. februar 2007.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Punkt 3: Orientering om Dansk Mølleinstitut og mølleforum i Sønderborg Kommune

25/10315

Sagsresumé

I 2026 bevilgede Kultur-, Handel- og Turismeudvalget 81.500 kr. til delvis dækning af anden etape af projektet om etablering af et mølleforum i Sønderborg Kommune og udvikling af kommunens møller. I forlængelse heraf har Dansk Mølleinstitut nu udarbejdet en langsigtet strategi for videreudvikling af mølleforummet. Institutet deltager på udvalgsrådet for at præsentere strategien og orientere om projektets status, vision, handleplan og økonomi.

Projektet er i tråd med Byrådets Vision om at understøtte udviklingen af de historiske attraktioner, ligesom det harmonerer med Kulturkompassets fokus på formidling af stedbunden kulturarv og kulturmiljøer.

Fra Dansk Mølleinstitut deltager forkvinde og museumsinspektør Anne Provst, analysemedarbejder Maj-Britt Reibke Thorsen, operativ medarbejder Ron Norman Bader samt administrativ medarbejder Vibeke Fuchs.

Kultur-, Handel- og Turismeudvalget orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Som led i Budgetaftale 2025-2028 blev der afsat 500.000 kr. til at understøtte etableringen af et mølleforum i Sønderborg Kommune. Brancheorganisationen Dansk Mølleinstitut har siden udarbejdet en projektplan og gennemført første etape af projektet med midlerne fra budgetaftalen.

De 500.000 kr. blev fordelt således:

- 183.000 kr. til oprettelse og uddannelse af et fælles møllelaug for Slotsmøllen, Nybøl Mølle og Dybbøl Mølle (de eneste tre møller i kommunen, som endnu ikke havde et aktivt møllelaug).
- 317.000 kr. til oprettelse af et mølleforum for alle møller i Sønderborg Kommune.

I februar 2026 behandlede Kultur-, Handel- og Turismeudvalget en ansøgning fra Dansk Mølleinstitut om medfinansiering af anden etape af projektet. Anden etape omfatter blandt andet aftaledokumenter med kommunens møllelaug, undervisning, beredskabsskasser, digitalisering, forsikring og opsamling af data. Dansk Mølleinstitut ansøgte om 240.650 kr. ud af et samlet budget på 290.650 kr.

På mødet besluttede Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at bevilge 81.500 kr. til dækning af aftaledokumenter, undervisning og forsikring. Udvalget opfordrede samtidig Dansk Mølleinstitut til at udarbejde en langsigtet strategi for videreudvikling af mølleforummet som grundlag for, at projektet kan bæres ind i de kommende budgetforhandlinger.

Dansk Mølleinstitut har nu udarbejdet den langsigtede strategi og deltager under dette dagsordenspunkt for at præsentere strategien samt orientere om status på det samlede projekt, herunder vision, handleplan og økonomi. Dansk Mølleinstitut er repræsenteret ved sekretariatet samt medlemmer af bestyrelsen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Punkt 4: Godkendelse af ansøgning om fireårig forlængelse af driftstilskud til Fonden Jollmands Gaard

23/45856

Sagsresumé

Fonden Jollmands Gaard har ansøgt Sønderborg Kommune om en fireårig fortsættelse af det kommunale tilskud til drift af Jollmands Gaard. Det kommunale driftstilskud har siden 2020 været på 40.000 kr. årligt. Det ansøgte beløb lyder på 40.000-50.000 kr. gældende fra 2027.

Den såkaldte kroggård Jollmands Gaard, som ligger på Nordals, kan føres tilbage til 1700-tallet. Gården danner baggrund for udstillinger, rundvisninger, undervisning, markeder og andre aktiviteter.

Ansøgningen er i tråd med fokusområdet 'Levende byer, lokalsamfund og fællesskaber' i Byrådets Vision om lokalsamfundets unikke identitet samt fokus på formidling og bevaring af kulturarven. Ansøgningen harmonerer desuden med KulturKompasset, som har fokus på dels kulturarv og dels inkluderende kunst og kultur.

Kultur-, Handel- og Turismeudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at godkende løsningsforslag

1. der bevilges 40.000 kr. til Fonden Jollmands Gaard for hvert af årene 2027, 2028 og 2029, og finansieringen sker fra puljen til kulturelle anlæg, hvor der resterer 458.500 kr. for hvert af årene

eller

2. der bevilges 40.000 kr. til Fonden Jollmands Gaard for hvert af årene 2027 og 2028 samt 20.000 kr. for 2029, og finansieringen sker fra puljen til kulturelle anlæg, hvor der resterer 458.500 kr. for hvert af årene

eller

3. der gives afslag på ansøgningen.

Sagsfremstilling

Jollmands Gaard er et projekt vedrørende restaurering af en såkaldt kroggård beliggende i landsbyen Holm på Nordals. Fonden Jollmands Gaard har igennem de seneste 20 år arbejdet på at restaurere og bevare gården. Restaureringen er nu fuldført, og gården står i dag som ved sin opførelse i 1700-tallet visende den gamle alsiske landbo- og bygningskultur. Jollmands Gaard tilbyder udstillinger, rundvisninger, undervisning, markeder og andre aktiviteter. Projektet er muliggjort ved donationer fra fonde samt frivillig arbejdskraft.

Fonden Jollmands Gaard, som står for drift og vedligehold af bygningerne, har ansøgt Sønderborg Kommune om forlængelse af det kommunale driftstilskud for en fireårig periode, det vil sige fra 2027-2030. Det ansøgte beløb lyder på 40.000-50.000 kr. årligt. Forvaltningen kan oplyse, at Sønderborg Kommunes årlige driftsstøtte til Jollmands Gaard siden 2020 har været 40.000 kr. årligt.

De daglige vedligeholdelsesopgaver og rundvisninger på Jollmands Gaard udføres af en frivillig arbejds- og rundvisergruppe under en støtteforening for Jollmands Gaard. Støtteforeningen afholder alle udgifter til de mindre

vedligeholdelsesopgaver og små aktiviteter. Af kommende større og mere udgiftskrævende vedligeholdelsesopgaver i 2026 nævner ansøger blandt andet en ny rygning på stuehus og bagehus. Finansieringen heraf er opnået via fonde.

Ifølge ansøger er det kommunale driftstilskud vigtigt for at kunne fastholde standarden af Jollmands Gaard og derigennem bevare gejsten hos de frivillige. Af ansøgningen fremgår det, at Jollmands Gaard afholder 3-4 kulturaftener i løbet af året med 40-50 deltagere i gennemsnit. Herudover oplyser ansøger, at julestue og Strikke- og Rokketræf i 2025 samlede henholdsvis ca. 475 og 250 besøgende. Inden for de officielle åbningstider kommer ca. 800-1.000 gæster årligt. Under corona og frem til 2024 var det årlige besøgstal faldende, men ansøger kan nu oplyse, at der igen kan spores en stigning i antal besøgende. Ansøger oplyser desuden, at man har oplevet en lille tilgang af gæster fra Nordborg Resort.

Forvaltningen vurderer, at Jollmands Gaard er et aktiv inden for formidling af kulturarv, ligesom stedet bidrager til kulturoplevelser for de besøgende. Forvaltningen anbefaler, at et eventuelt driftstilskud maksimalt bevilges for en treårig periode, idet den fortsatte udvikling af stedet kan medføre et ændret og eventuelt reduceret behov for kommunal støtte på længere sigt.

Forvaltningen gør opmærksom på, at Sønderborg Kommune tidligere har støttet Fonden Jollmands Gaard med større engangsbevillinger, således henholdsvis 100.000 kr. i 2013 til opførelse af Værkstedet på området og 200.000 kr. i 2016 til opførelse af Bagehuset.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering såfremt ansøgningen godkendes, sker fra puljen til kulturelle anlæg.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Udvalget godkender løsningsforslag 1.

Bilag

Ansøgning

Budget 2026

Årsregnskab 2025

Punkt 5: Drøftelse af ansøgning om merbevilling til Sønderjyllands Kunsthøjskole

25/4715

Sagsresumé

Sønderjyllands Kunsthøjskole har fremsendt en ansøgning om øget kommunalt tilskud til Billedkunstnerisk Grundkursus Syd (BGK Syd) på 250.000 kr. BGK Syd, som er en kunstuddannelse målrettet unge mellem 15 og 25 år, udgør en væsentlig del af det kunstneriske miljø i Sønderborg Kommune, og Sønderjyllands Kunsthøjskole skal ses som en afgørende spiller i udviklingen af regionens unge talenter. Som del af ansøgningen anmoder kunsthøjskolen om yderligere 130.000 kr. årligt til dækning af indbetaling af pensionsbidrag til kunsthøjskolens administrative medarbejdere.

Sagen understøtter fokusområderne 'Uddannelser' og 'Et godt liv' i Byrådets Vision, ligesom den harmonerer med målet i Kulturkompasset 'Hot spot for børn og unge', som sætter fokus på, at børn og unge skal stimuleres til at opdyrke deres kreative færdigheder og tilbydes fremragende muligheder for talentudvikling.

Sagen forelægges Kultur-, Handel- og Turismeudvalget til drøftelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at drøfte

- ansøgningen om merbevilling til Sønderjyllands Kunsthøjskole.

Sagsfremstilling

Sønderjyllands Kunsthøjskole holder til i Multikulturhuset i Sønderborg, hvor kunsthøjskolen får stillet lokaler gratis til rådighed. Kunsthøjskolen modtager derudover 1 mio. kr. årligt i driftsstøtte fra Sønderborg Kommune. En del af støtten går blandt andet til driften af BGK Syd, som er en kunstuddannelse målrettet unge mellem 15 og 25 år, der ønsker at udvikle deres kunstneriske evner og forberede sig til videregående uddannelser inden for kunst og design. I maj 2025 bevilgede Udvalget for Kultur, Idræt og Medborgerskab et engangstilskud på 200.000 kr. i støtte til Sønderjyllands Kunsthøjskole til drift af BGK Syd i skoleåret 2025/2026.

BGK Syd har tidligere været opdelt i ungBGK for de 15-19-årige og BGK Syd for de 18-25-årige, men fra skoleåret 2025/2026 valgte Sønderjyllands Kunsthøjskole at samle de to forløb til én uddannelse. Det samlede talentforløb (BGK Syd) skulle ifølge Sønderjyllands Kunsthøjskole sikre, at alle studerende får samme høje standard af undervisning. Sammenlægningen skulle desuden skabe en enklere og tydeligere profil, som gør det lettere at nå den rette målgruppe og på sigt øge elevtallet. Målet var samtidig at gøre uddannelsen økonomisk bæredygtig.

Det fremgår af ansøgningen fra Sønderjyllands Kunsthøjskole, at egenbetalingen for eleverne i 2026 udgør 7.500 kr., og at uddannelsen ikke er SU-berettiget. Kunsthøjskolen anfører, at der er behov for øget kommunal støtte for at fastholde den nuværende kvalitet i undervisningen og sikre lige adgang for unge uanset økonomisk baggrund.

I forlængelse heraf ansøger Sønderjyllands Kunsthøjskole Sønderborg Kommune om et permanent ekstra tilskud på 250.000 kr., som ifølge ansøger vil gøre det muligt for BGK Syd:

- At sikre fortsat høj kvalitet i undervisningen.
- At opretholde uddannelses tilbuddet for unge fra hele regionen.
- At få BGK Syd til at fremstå som et ligeværdigt talentforløb, sammenholdt med kommunens øvrige talentforløb.
- At styrke unges chancer for optagelse på videregående uddannelser inden for kunst, design og arkitektur.

- At reducere elevernes egenbetaling, så uddannelsen bliver mere attraktiv for en bredere målgruppe.

Som del af ansøgningen anmoder Sønderjyllands Kunstscole om yderligere 130.000 kr. årligt til dækning af indbetaling af pensionsbidrag til kunstscolens administrative medarbejdere. Af ansøgningen fremgår det, at det er bestyrelsens ønske, at der kan laves aftale om pensionsbidrag på samme niveau og vilkår som gældende for kommunalt ansatte medarbejdere. Forvaltningen har været i kontakt med kommunens jura-afdeling, som vurderer, at kommunen gerne må støtte til det angivne formål, dog med den tilføjelse, at en eventuel støtte gives med forbehold for, at pensionsordningen er sædvanlig for overenskomster på det specifikke område.

Jura-afdelingen oplyser endvidere, at det står udvalget frit for, om man ønsker at dække bagudrettet, eller om man ønsker at støtte fremtidige lønudbetalinger, der inkluderer pensionsbidrag. I forlængelse heraf opfordrer forvaltningen til, at en given forhøjelse af tilskuddet udelukkende vil være fremadrettet.

Sønderjyllands Kunstscole søger således om en samlet merbevilling på 380.000 kr. Forvaltningen kan ikke pege på finansieringen af en permanent forøgelse af det kommunale tilskud, hvorfor et eventuelt politisk ønske om støtte i givet fald skal bæres ind i budgetforhandlingerne 2027-2030.

Forvaltningen kan oplyse, at der har været afviklet flere møder med politisk repræsentation med Sønderjyllands Kunstscole på baggrund af kunstscolens ansøgning om en merbevilling. Dette blandt andet med henblik på at orientere om skolens økonomiske situation og fremtidige behov.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet det er en drøftelsessag.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Drøftet.

Bilag

Ansøgning fra Sønderjyllands Kunstscole

Punkt 6: Drøftelse af udvikling og implementering af en forstærket erhvervsturismeindsats

23/61774

Sagsresumé

Der er i disse år fokus på erhvervsturismens potentiale, både nationalt, i landsdelen og lokalt i Sønderborg Kommune. Fremme af erhvervsturisme indgår således som et element i indfrielsen af målet i Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027 om at blive den 5. største turistkommune i Danmark målt på antallet af overnatninger. Det gælder både bredt set over hele turistsæsonen, men særligt udenfor højsæsonen.

På mødet den 5. maj 2026 i Kultur-, Handel- og Turismeudvalget gav Destination Sønderjylland en orientering om, hvordan en forstærket erhvervsturismeindsats i Sønderborg Kommune kan udvikles og implementeres. Destination Sønderjyllands oplæg er, at der afsættes kommunale midler til dels personaleressourcer, der arbejder med tiltrækning af erhvervsturister med fokus på Sønderborg Kommunes styrkepositioner, og dels konkrete aktiviteter. Indsatsen vil i givet fald bygge ovenpå Destination Sønderjyllands egen indsats på området.

Med afsæt i Destination Sønderjyllands oplæg anbefaler forvaltningen, at Kultur-, Handel- og Turismeudvalget drøfter, hvorledes en forstærket erhvervsturismeindsats i Sønderborg Kommune kan udvikles og implementeres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at drøfte

- udvikling og implementering af en forstærket erhvervsturismeindsats i Sønderborg Kommune.

Sagsfremstilling

I disse år er der fokus på erhvervsturismens potentiale – på nationalt plan, landsdelsplan og lokalt plan i Sønderborg Kommune. Fremme af erhvervsturisme indgår således som et centralt element i både Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027, ligesom det er beskrevet i Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst 2024-2030.

Det er forvaltningens vurdering at fremme af erhvervsturismens uforløste potentiale kan bidrage til at indfri målet i Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027 om at blive den 5. største turistkommune i Danmark målt på antallet af overnatninger. Det gælder bredt set over hele turistsæsonen, men særligt udenfor højsæsonen. Derudover skaber erhvervsturisme en direkte og betragtelig omsætning og beskæftigelse hos erhvervsturismens virksomheder og i de omkringliggende erhverv. Fx er en erhvervsturists døgnforbrug i gennemsnit 3-4 gange højere end en privatturists døgnforbrug.

På mødet den 5. maj 2026 i Kultur-, Handel- og Turismeudvalget orienterede Destination Sønderjylland om, hvordan en forstærket erhvervsturismeindsats i Sønderborg Kommune kan udvikles og implementeres. Her blev udvalget også orienteret om det tidligere arbejdet i Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst i 2024 og 2025. En dedikeret erhvervsturismeindsats i kommunen vil i givet fald bygge ovenpå Destination Sønderjyllands strategiske erhvervsturismeindsats på tværs af alle fire sønderjyske kommuner. Destination Sønderjyllands indsats består af to faser:

- Opbygningsfase for strategisk erhvervsturismeindsats i Destination Sønderjylland
- Etablering af central enhed og tiltrækning i Destination Sønderjylland

Destination Sønderjyllands oplæg er, at Sønderborg Kommune afsætter midler i en treårig periode (2027-2029), som anvendes til personaleressourcer og konkrete aktiviteter. Personaleressourcerne, svarende til et årsværk, skal udelukkende

arbejde med tiltrækning af erhvervsturister med fokus på Sønderborg Kommunes styrkeposition indenfor energi og teknologi - herunder udnyttelse af energistrømme på tværs af sektorer (sektorkobling).

Formålet er at drive og udvikle arbejdet med tiltrækning af erhvervsturisme til Sønderborg Kommune. Personaleressourcerne, der dedikeres til indsatsen, skal blandt andet anvendes til følgende opgaver:

- Etablering af lokalt netværk blandt virksomheder samt vidensnetværk.
- Løbende tiltrækning af konferencer i forhold til målgrupper og markeder.
- Koordination af tilbudsgivning på kongresser og konferencer.
- Koordination af 'technical visits' i samarbejde med blandt andet Project Zero og andre virksomheder inden for styrkepositionen.
- Opsøge mulige netværk inden for styrkepositionerne, herunder universiteter og virksomheder, for at samarbejde om Sønderborg Kommune som erhvervsdestination.

Destination Sønderjylland oplyser, at ved at afsætte midler til personaleressourcer, der udelukkende arbejder med tiltrækning af erhvervsturister med fokus på Sønderborg Kommunes styrkeposition, vil kommunen kunne forvente at få investeringen ca. 5-6 gange igen. Oplysningerne baserer sig på erfaringer fra større danske kommuner og omfatter både 'technical visits' og konferencer.

Med henblik på at monitorere udviklingen og implementeringen af en forstærket erhvervsturismeindsats, vurderer forvaltningen, at det er nødvendigt med et robust styringsværktøj. Det kan fx være i form af et KPI-apparat, som følger udviklingen i indsatser og/eller resultater.

Med afsæt i Destination Sønderjyllands oplæg anbefaler forvaltningen, at Kultur-, Handel- og Turismeudvalget drøfter, hvordan en forstærket erhvervsturismeindsats i Sønderborg Kommune kan udvikles og implementeres. Såfremt udvalget ønsker at gå videre med udvikling og implementering af en forstærket erhvervsturismeindsats i Sønderborg Kommune, kan forvaltningen pege på midler inden for rammerne af Masterplan for Turisme og Handel til og med 2027.

På baggrund af udvalgets drøftelse vil forvaltningen udarbejde en beslutningssag til udvalgets møde i august 2026.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet det er en drøftelsessag.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Drøftet.

Bilag

Præsentation, erhvervsturisme - DSSJ. KHT-møde den 5.5.26.

Drøftelse af foranalyse vedrørende fremme af erhvervsturisme i Sønderborg Kommune

Drøftelse af taktisk plan for udvikling og implementering af en forstærket erhvervsturismeindsats

Punkt 7: Drøftelse af natur-, fritids- og friluftssinteresser som led i udviklingen af Sønderborg Kommunes kyststrækninger

24/4122

Sagsresumé

Udvalget drøfter under dette dagsordenpunkt, hvordan naturhensyn kan balanceres med idræts- og fritidsaktiviteter, friluftsliv, turisme og erhverv i udviklingen af Sønderborg Kommunes kyststrækninger. Baggrunden er forslag fra Det Grønne Råd om at begrænse kite- og windsurfing i udvalgte områder af hensyn til træk- og ynglefugle. En eventuel endelig beslutning om regulering træffes af Miljøministeriet ved bekendtgørelse på baggrund af en anmodning fra Byrådet i Sønderborg Kommune.

Sagen har sammenhæng til kommunens naturpolitik i forhold til at fremme tiltag, der kan forbedre biodiversiteten gennem færre forstyrrelser af træk- og ynglefugle. Den har desuden sammenhæng til kommunens Idræts- og Fritidspolitik i forhold til også at sikre gode vilkår for den selvorganiserede idræt samt Masterplan for Turisme og Handel, hvor kyst og vand er udpeget som en af kommunens styrkepositioner i forhold til at tiltrække turister til området.

Byrådets Vision peger på et centralt fokus på at styrke den samlede turisme i kommunen. Eventuelle begrænsninger for kite- og windsurfing kan styrke naturgrundlaget, men samtidig påvirke mulighederne for vandaktiviteter, og dermed være med til at begrænse idræts- og fritidsaktiviteter samt turisme langs kysterne.

Sagen berører flere udvalgsansvarsområder og forelægges derfor Natur-, Klima- og Miljøudvalget, Idræt- og Fritidsudvalget samt Kultur-, Handels- og Turismeudvalget til drøftelse. En eventuel regulering af fritidsaktiviteter kan få betydning for natur, turisme- og erhvervsudvikling samt mulighederne for at udøve idræts- og fritidsaktiviteter langs de berørte kyststrækninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handels- og Turismeudvalget at drøfte

- udvikling af dele af kommunens kyststrækninger.

Sagsfremstilling

På mødet i Det Grønne Råd den 13. september 2023 blev der udtrykt bekymring for, at kite- og windsurfing kan forstyrre fuglelivet ved Katholm og andre kystnære områder med træk- og ynglefugle. Rådet anmodede derfor Natur-, Klima- og Miljøudvalget om at overveje mulige reguleringstiltag.

Natur-, Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen den 1. maj 2024 og bad Det Grønne Råd om at belyse problemstillingen nærmere og fremsætte forslag til tiltag, som Det Grønne Råd vurderer kan forbedre vilkårene for træk- og ynglefugle i udvalgte områder. Det Grønne Råd blev bedt om:

- At udpege relevante områder i kommunen
- At foreslå tiltag med dokumenteret effekt på reduktion af forstyrrelser
- At balancere hensynet til vandsportsturisme og naturturisme

Rådet drøftede sagen den 31. oktober 2024. På baggrund af drøftelserne har forvaltningen udarbejdet notatet Kite- og windsurfing i Sønderborg Kommune, jf. bilag. Notatet foreslår forbud eller restriktioner i Broager Vig, Hørup Hav og ved

Katholm Ø. Rådet vurderer, at et helårsforbud er den løsning som sikrer bedst betingelser for træk- og ynglefugle. Alternativt foreslås sæsonforbud:

- Broager Vig: 1/9–31/3
- Hørup Hav: 1/10–31/3
- Katholm Ø: 15/3–15/7

Natur-, Klima- og Miljøudvalget drøftede notatet den 1. oktober 2025 og bad om en bredere belysning af sagen, hvor natur-, friluftsliv-, fritids-, turisme- og erhvervsinteresser indgår, før der tages stilling til en eventuel anmodning til Miljøministeriet om regulering. I forlængelse heraf har forvaltningen i november 2025 og april 2026 afholdt dialogmøder med repræsentanter fra kite- og windsurfmiljøet. Efter første møde indsendte repræsentanterne et notat med bemærkninger og input, herunder fra Idrætshøjskolen Sønderborg, Surfers Paradise og Adventure Efterskolen i Dynt, jf. bilag.

Politiske interesseafvejninger

Sagen indebærer en politisk afvejning mellem hensynet til naturbeskyttelse og hensynet til idræts- og fritidsaktiviteter, friluftsliv, turisme, erhverv og borgernes aktive brug af kysten. En regulering af kite- og windsurfing kan understøtte kommunens naturpolitik ved at reducere forstyrrelser af træk- og ynglefugle i sårbare områder, men samtidig have betydning for ambitionerne i kommunens idræts- og fritidspolitik samt Masterplan for Turisme og Handel.

Det fremgår ligeledes af Kommuneplan 2023-2035, at Byrådet ønsker at udvikle friluftstilbud og infrastruktur for at styrke aktiv ferieturisme og friluftssport. Yderligere er der i budgetaftalen for 2018-2021 afsat midler til udvikling af kitesurfing ved Sydals/Kegnæs samt forbedring af faciliteterne. Herudover besluttede Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst den 8. juni 2023 at igangsætte arbejde med ekstra toiletfaciliteter og eventuel klargøring til udebruser ved Drejet på Kegnæs.

Restriktioner kan derfor både begrænse mulighederne for idræts- og fritidsaktiviteter samt mulighederne for en aktiv ferie og dermed påvirke vandsportsturismen, men omvendt styrke naturturismen gennem formentlig bedre vilkår for fuglelivet. Ambitionerne i Masterplan for Turisme og Handel samt Byrådets Vision om at styrke turismen hele året trækker i begge retninger: Kysten rummer potentiale for vandsport- og aktiviteter, men også for natur- og ornitologiturisme. Spørgsmålet om regulering er derfor en konkret afvejning mellem at sikre gode betingelser for træk- og ynglefugle og at fastholde mulighederne for idræts- og fritidsaktiviteter, friluftsliv, turisme og erhverv samt borgernes adgang til kystområderne.

Lovgrundlag

Sønderborg Bugt, Flensborg Fjord, Hørup Hav og Nybøl Nor er udpeget som Natura 2000 fuglebeskyttelsesområder, hvilket forpligter til at beskytte fuglenes levesteder og undgå forstyrrelser, der kan påvirke udpegningsgrundlaget. Efter naturbeskyttelseslovens § 29, stk. 1 kan miljøministeren – efter anmodning fra kommunalbestyrelsen – fastsætte regler om helt eller delvis regulering eller forbud mod ikke erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på søterritoriet. Et eksempel er vandscooterbekendtgørelsen, som forbyder vandscootersejlads i Natura 2000 områder.

Byrådet skal derfor tage stilling til, om Sønderborg Kommune skal anmode Miljøministeriet om en regulering af kite- og windsurfing på udpegede kyststrækninger. Der findes allerede et lokalt sommerforbud mod kitesurfing i Nybøl Nor ud for Cathrinesminde Teglværk. Forbuddet er udstedt af politiet efter ordensbekendtgørelsen af hensyn til badende.

Den videre proces

Sagen berører flere udvalgsområder og forelægges derfor til drøftelse i Natur-, Klima- og Miljøudvalget, Idræt- og Fritidsudvalget samt Kultur-, Handels- og Turismeudvalget.

I den videre proces kan det overvejes at afholde en fælles temadrøftelse med relevante interessenter, herunder repræsentanter fra kite- og windsurfmiljøet og Det Grønne Råd, eventuelt med en neutral oplægsholder og moderator.

På baggrund af en eventuel drøftelse kan forvaltningen udarbejde et beslutningsoplæg om, hvorvidt Byrådet skal anmode Miljøministeriet om hel eller delvis regulering af kite- og windsurfing, herunder eventuelt geografisk og tidsmæssigt afgrænsede tiltag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser. Idet det er en drøftelsessag.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Drøftet.

Bilag

Kite- og windsurfing i Sønderborg Kommune

Modsvar fra surfmiljøet i Sønderborg 30-10-25

Punkt 8: Orientering om ledelsesinformation - april 2026

26/4358

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteterne ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året. Forvaltningen forventer på nuværende tidspunkt et budget i balance ved årets udgang.

Kultur-, Handel- og Turismeudvalget orienteres om status.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformation 2026 for Kultur-, Handel- og Turismeudvalgets politikområder sker hver måned, hvor der gives en status og en forventning til årets resultat.

Status driftsøkonomi:

Forvaltningen forventer på nuværende tidspunkt et budget i balance ved årets udgang.

Status anlægsøkonomi:

Status på de enkelte anlæg fremgår af vedlagte bilag.

Status på områder under Økonomi- og Strategiudvalget:

Forvaltningen forventer på nuværende tidspunkt et budget i balance ved årets udgang.

Den endelige fordeling af budgettet mellem Idræt- og Fritidsudvalget samt Kultur-, Handel- Turismeudvalget er endnu ikke endelig, derfor kan budgettet løbende blive ændret.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Ledelsesinformation anlæg - april 2026

Ledelsesinformation drift - april 2026

Punkt 9: Generel orientering

26/803

Sagsresumé

- Augustiana optaget i Foreningen af Kunsthaller i Danmark
- Årshjul for besøg og møder 2026
- Velkommen til Musikskolens Festdag, lørdag den 30. maj
- folkBALTICA
- Status Kulturpas

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Kultur-, Handel- og Turismeudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Kultur-, Handel- og Turismeudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Besøg og møder - KHT 2026

Punkt 10: Lukket: Lukket: Orientering fra formand, medlemmer og direktøren - (Lukket punkt)

26/803

Fraværende Jesper Kock

Punkt 11: Lukket: Underskriftsside - (Lukket punkt)

26/1334